

Handläggare
Fanny Adebrink
Fanny.Adebrink@huddinge.se

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Skolorganisation, programutbud och lokaler inom gymnasieskolan

Sammanfattning och rekommendationer

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har genomfört två utredningar. En utredning avseende programutbud, lokaler, samarbeten och huvudmannaskap på Sjödalsgymnasiet och en utredning avseende programutbud, lokaler och skolenhet på Huddingegymnasiet och Sågbäcksgymnasiet. I samband med att rapporterna överlämnas lämnar gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen följande rekommendationer till nämnden:

1. Sjödalsgymnasiet har under året genomfört effektiva åtgärder för att öka tryggheten och få en ekonomi i balans. Skolan beräknas ha en driftbudget i balans från hösten 2021.
2. Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen rekommenderar en förändring av Huddinge kommuns programutbud genom att minska antalet yrkesprogram samt att de högskoleförberedande program fördelas mer ändamålsenligt mellan skolorna.
3. Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen rekommenderar att utredningen överlämnas till kommunstyrelsen med förfrågan om att ge lokalplaneringssektionen i uppdrag att ordna attraktiva, sammanhållna lokaler med en ny egen huvudentré i befintliga lokaler för Sjödalsgymnasiet.

Genomförda utredningar

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har under hösten genomfört två utredningar, en om Sjödalsgymnasiet och en om Huddingegymnasiet och Sågbäcksgymnasiet. Parallellt med utredningarna har en åtgärdsplan arbetats fram och åtgärder påbörjats för att få en ekonomi i balans på Sjödalsgymnasiet och åtgärder för att öka tryggheten har vidtagits (se vidare Förvaltningens rekommendationer).

Nystart för Sjödalsgymnasiet

De senaste åren har några medialt uppmärksammade händelser skett i centrala i närheten av Sjödalsgymnasiet. Skolans attraktivitet har sjunkit och färre elever känner sig trygga i skolan. Huddinge kommun beställde en trygghetsbesiktning av Tryggare Sverige. Rapporten redovisades till gymnasie- och

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Gymnasie- och
arbetsmarknadsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 1-5

Tfn vxl 08-535 300 00

gaf@huddinge.se
www.huddinge.se

arbetsmarknadsnämnden 2020-04-28. En utredning har genomförts med uppdrag att presentera alternativ för programutbud, lokaler, samarbeten och huvudmannaskap för att öka tryggheten och skolans attraktivitet.

Utredningen föreslår att Sjäddalsgymnasiet ges profilen Hållbarhet som ska genomsyra verksamheten från programutbud och kurser till kursinnehåll. Eleverna ska utveckla förmågor inom kritiskt tänkande, medbestämmande, problemlösning och entreprenörskap. Utredningen föreslår att skolan erbjuder följande programutbud:

- El- och energiprogrammet med inriktningen elteknik,
- Ekonomiprogrammet inriktningarna juridik och ekonomi,
- Naturvetenskapsprogrammet inriktningen naturvetenskap,
- Samhällsvetenskapsprogrammet, inriktningarna samhällsvetenskap, beteendevetenskap samt media, information och kommunikation,
- VVS- och fastighetsprogrammet, inriktningen VVS.

Utredningen bedömer att Sjäddalsgymnasiet nuvarande lokaler inte fullt ut är ändamålsenliga för att bedriva utbildningsverksamhet, framförallt saknar lokalerna förutsättningar för en trygg skolmiljö. Skolan har behov av sammanhållna och trivsamma utbildningslokaler för att skapa en trygg miljö och bli en skola som elever söker sig till. Utredningen föreslår bland annat att verksamheten förläggs i en skolbyggnad istället för två, att separata entréer skapas, att planlösningen förändras samt att lokalerna rustas upp utifrån profilen hållbarhet. Ett alternativ till befintliga lokaler är nybyggda lokaler eller att verksamhetsanpassa lokaler i annan byggnad med profilen hållbarhet.

Utredningen ser ett behov av att etablera eller utveckla befintliga modeller för samverkan internt och externt. Skolan ska utarbeta samarbeten med näringsliv samt internationella samarbeten samt stärka det interna samarbetet i syfte att utveckla verksamheten. Utredningen föreslår att samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid etableras/utvecklas inom Huddinge kommun samt att initiativ tas för att etablera samverkan inom gymnasierregionen eller åtminstone kluster syd. Utredningen föreslår även ett samarbete inom kommunen där elever är en del i beredningar, planprocesser och/eller demokratiprojekt.

Utredningen föreslår ett nytt namn för skolan kopplade till profilen hållbarhet tas fram i samarbete med skolans personal.

Utredningen ser att skolan kan fortsätta bedrivas i offentlig regi alternativt att skolan avvecklas. Det råder fri etableringsrätt inom gymnasieskolan och en enskild aktör har möjlighet att etablera sig i Huddinge kommun.

Genomlysning av Huddingegymnasiet och Sågbäcksgymnasiet

Den andra utredningen har haft i uppdrag att genomföra en genomlysning av Huddingegymnasiet och Sågbäcksgymnasiet avseende programutbud, lokaler och skolenhet. Bakgrunden är att skolorna historiskt har rymt fler elever och att Sågbäcksgymnasiet främst har yrkesprogram och introduktionsprogram, medan Huddingegymnasiet främst har högskoleförberedande program.

Utredningen ser behov av att minska antalet yrkesprogram på Sågbäcksgymnasiet. Hotell- och turismprogrammet har få studerande elever och har få elever inom introduktionsprogrammen vilket gör att det har minst påverkan på övrig verksamhet. Om ett yrkesprogram avvecklas bör detsamma ske med programinriktat val och yrkesintroduktion mot detta program på grund av organisatoriska och ekonomiska samordningsvinster. Sågbäcksgymnasiet har idag en hög andel av kommunens utbud av introduktionsprogram. Utredningen föreslår därför att antalet introduktionsprogram på skolan minskas för att få en bättre balans av programutbud på skolan. En avveckling eller omlokalisering av program behöver kombineras med en nyetablering av andra program och/eller sammanslagning i en gemensam skolenhet med Huddingegymnasiet för att ge organisatoriska och ekonomiska förutsättningar att kunna bedriva utbildning.

Huddingegymnasiet och Sågbäcksgymnasiet kan fortsätta bedrivas i befintliga lokaler alternativt kan delar av Sågbäcksgymnasiet inrymmas i Huddingegymnasiet. Om delar av Sågbäcksgymnasiet ska inrymmas i Huddingegymnasiets lokaler rekommenderar utredningen att det sker i samband med att skolorna slås samman till en skolenhet bestående av Huddingegymnasiet samt vissa yrkeslokaler från Sågbäcksgymnasiet. Ingen skolbyggnad kan rymma samtliga elever.

Utredningen bedömer att verksamheterna kan fortsätta organiseras som två skolenheter alternativt slås ihop till en skolenhet. En organisering i en gemensam skolenhet kan påverka möjligheten till riktat statsbidrag för karriärtjänster som idag utgår till Sågbäcksgymnasiet. En sammanslagning av skolorna till en skolenhet skulle ge en ökad blandning av programtyper.

Förvaltningens rekommendationer

I samband med att rapporterna överlämnas lämnar gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen rekommendationer till nämnden. Rekommendationerna utgår från utredningarna, men har ett bredare perspektiv utifrån hela förvaltningens verksamhetsområde.

Sjödalsgymnasiet är Huddinge kommuns nästa största gymnasieskola och är viktig för kommunens gymnasieutbildning. Skolan har haft stora ekonomiska svårigheter som beror på att elever har slutat eller bytt skola. En åtgärdsplan har tagits fram och åtgärder har påbörjats för att få en ekonomi i balans vilket gör att skolan förväntas ha en driftbudget i balans från hösten 2021. Under våren 2020 genomförde Tryggare Sverige en trygghetsbesiktning av skolan och skolan har målmedvetet arbetat för att öka tryggheten genom aktivt värdegrundsarbete, ordningsfrågor och förändringar av lokalerna utifrån Tryggare Sveriges rekommendationer vilket har fått positiva resultat.

Programutbud

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen rekommenderar en förändring av programutbudet för att skapa kvalitativa skolor som är ett konkurrenskraftigt alternativ för Huddinges ungdomar. Antalet elever som söker yrkesprogram har minskat i såväl riket som i gymnasierregionen sedan 2011 vilket leder till små elevgrupper som inte ger ekonomiska förutsättningar att bedriva utbildning. Storsthlm prognostiserar ett minskat behov inom yrkesprogrammet, undantaget el-

och energiprogrammet. Förvaltningen rekommenderar en minskning av antalet yrkesprogram då behovet av gymnasieplatser prognostiseras minska ytterligare. Förvaltningen rekommenderar också att antalet högskoleförberedande program fördelas mer ändamålsenligt mellan skolorna. Idag erbjuds flera högskoleförberedande program på tre eller fyra av skolorna. En mer ändamålsenlig fördelning mellan skolorna ger organisatoriska samordningsvinster och förutsättningar för profilerade, kvalitativa skolor. Utbudet av högskoleförberedande program bör dock fortsatt vara stort då behovet av gymnasieplatser prognostiseras att öka inom en snar framtid.

Skolenhet

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen rekommenderar att Huddingegymnasiet och Sågbäcksgymnasiet fortsatt organiseras som två skolenheter. Förutsatt att verksamheterna skulle bedrivas i sina befintliga lokaler bedömer förvaltningen att fördelarna med att bibehålla två skolenheter överväger avseende skolkultur, trygghet och statsbidrag. Statsbidrag för karriärtjänster tilldelas huvudmän genom två pottar. Pott 1 fördelas utifrån elevantal och pott 2 fördelas till huvudmän som har minst en skolenhet med förskoleklass, grundskola och gymnasieskola som har särskilt svåra förutsättningar med beaktande av elevernas socioekonomiska bakgrund. Skolverket beräknar bidragsramen en gång per år och vilka skolenheter som bedöms ha särskilt svåra förutsättningar kan variera från år till år. Sågbäcksgymnasiet fick som enda kommunal gymnasieskola i Huddinge medel inom pott 2 år 2020. En sammanslagning av Huddingegymnasiet och Sågbäcksgymnasiet till en skolenhet kan innebära att kommunen, inklusive grundskolan, går miste om hela statsbidraget inom pott 2 och istället får tilldelning inom pott 1 på ungefär halva beloppet. För 2020 uppgick ersättningen genom pott 2 för Huddinge till 6,3 mnkr. För Sågbäcksgymnasiet innebär tilldelningen genom pott 2 knappt 550 tkr/år i extra statsbidrag jämfört med pott 1. En sammanslagning skulle ge vissa ekonomiska vinster genom att administration och ledning kan samordnas, vilket beräknas till 1,9 mnkr/år. Förvaltningen rekommenderar att frågan om organisering av Huddingegymnasiet och Sågbäcksgymnasiet i en skolenhet kontinuerligt bevakas om förhållanden förändras.

Lokaler

Sjödalsgymnasiet har behov av sammanhållna lokaler för att stärka skolans trygghet och attraktivitet. Skolan är förlagd i två byggnader. Som ett led i att skapa sammanhållna lokaler bör skolan därför kliva ur hela/delar av TK-huset. Det går i linje med att anpassa verksamheten efter nuvarande elevolymer för att få en ekonomi i balans och gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har redan påbörjat arbetet. Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen rekommenderar att utredningen överlämnas till kommunstyrelsen med en förfrågan om att lokalplaneringssektionen ges i uppdrag att ordna attraktiva, sammanhållna lokaler med en ny egen huvudentré som stödjer trygghetsarbetet på Sjödalsgymnasiet i befintliga lokaler.

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen konstaterar att det finns outnyttjade lokaler i Sågbäcksgymnasiet som inte kan användas till skolverksamhet, men som skulle kunna användas för andra användningsområden, till exempel som arkiv.

Avvägningar och konsekvenser

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen har beaktat olika perspektiv avseende behov av gymnasieplatser, konsekvenser för att avveckla eller omlokalisera program, organisering i en eller två skolenheter, lokalernas utformning och tidigare investeringar i lokaler. Förvaltningen ser att det finns för- och nackdelar med flera vägval och har i föreliggande PM och bilagda rapporter försökt belysa dessa.

Avseende förändring av programutbudet ingår Huddinge kommun i en gemensam gymnasierregion för de nationella programmen. Det innebär att samtliga ungdomar i Stockholms län, Håbo kommun och region Stockholm söker och antas till de nationella gymnasieutbildningarna på lika villkor. Inom gymnasierregionen finns alla nationella program och nästan alla nationella inriktningar. Detsamma gäller i Huddinges närområde inom det så kallade kluster syd. En minskning av yrkesprogram innebär att ungdomar som söker dessa program kan få längre att resa. En ökad fördelning mellan skolorna av högskoleförberedande program kan innebära att en gymnasieungdom får längre att resa inom kommunen, men programmen avses fortfarande att erbjudas inom kommunen.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Hemkommunen ska erbjuda ett allsidigt urval av nationella gymnasieutbildningar och gymnasiesärskolautbildningar och ska erbjuda samtliga introduktionsprogram. Kommunen kan anordna utbildningarna i egen regi eller erbjuda via samverkan med andra kommuner/regioner. Inom programinriktat val ska ett allsidigt urval av nationella program som programinriktat val inriktas mot erbjudas.¹ Om Huddinge kommun erbjuder färre yrkesprogram bedömer gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen att bestämmelsen om allsidigt urval fortfarande uppfylls för nationella program, men utbudet av programinriktat val behöver följas.

En elev som har påbörjat en utbildning på ett nationellt program, en nationell inriktning eller särskild variant har rätt att fullfölja sin utbildning hos huvudmannen eller inom samverkansområdet.² Det innebär att om kommunen avvecklar en utbildning behöver kommunen erbjuda en gymnasieplats på en annan av kommunens skolor, komma överens med en annan skolenhet inom gymnasierregionen om att eleven kan fullfölja sin utbildning där eller fortsätta bedriva utbildningen tills kvarvarande årskurser har genomgått sin utbildning. Det sista innebär att skolan har minskade intäkter genom minskad elevpeng, men att många kostnader kvarstår.

---

¹ Skollagen 15 kap 30 §; Skollagen 17 kap 16 §; Skollagen 18 kap 34 §; Proposition 1990/91:85 *Växa med kunskaper*.

² Skollagen 16 kap 37 §.

Martin de Ron
Tillförordnad gymnasie- och
arbetsmarknadsdirektör

Patrick Vestberg
Verksamhetschef gymnasium och
vuxenutbildning

Bilagor

- Bilaga 1. Nystart för Sjödalsgymnasiet – Programutbud, lokaler, samarbeten huvudmannaskap m.m.
- Bilaga 2. Genomlysning av Huddingegymnasiet och Sågbäcksgymnasiet – programutbud, lokaler, skolenhet.